Сосполна інформаційна новинка Русинув Мадярщины • A magyarországi ruszinok közéleti, tájékoztató лapja

РУСИНСЬКЫЙ СВІТ
RUSZIN VILÁG

рочник XVIII. число 146., новембер – децембер
XVIII. évfolyam 146. szám, november – december 2020

Образы Атаназа Федиця
Fedinecz Atanáz festményei

„Осінь” / „Ősz”, 2005.

„У жерела Тисы” / „A Tisza eredeténél”, 2004.

„Чічкы у вазах” / „Virágok vázákban”, 2005.

„Чічкы коло окна” / „Virágok ablaknál”, 2005.

„Фаршангы” / „Farsang”, 2005.

На убкладці: образ Атаназа Федиця „Деревляна церква на горбкови”, 2005.
A borítón: Fedinecz Atanáz festménye „Fatemplom a dombon”, 2005.

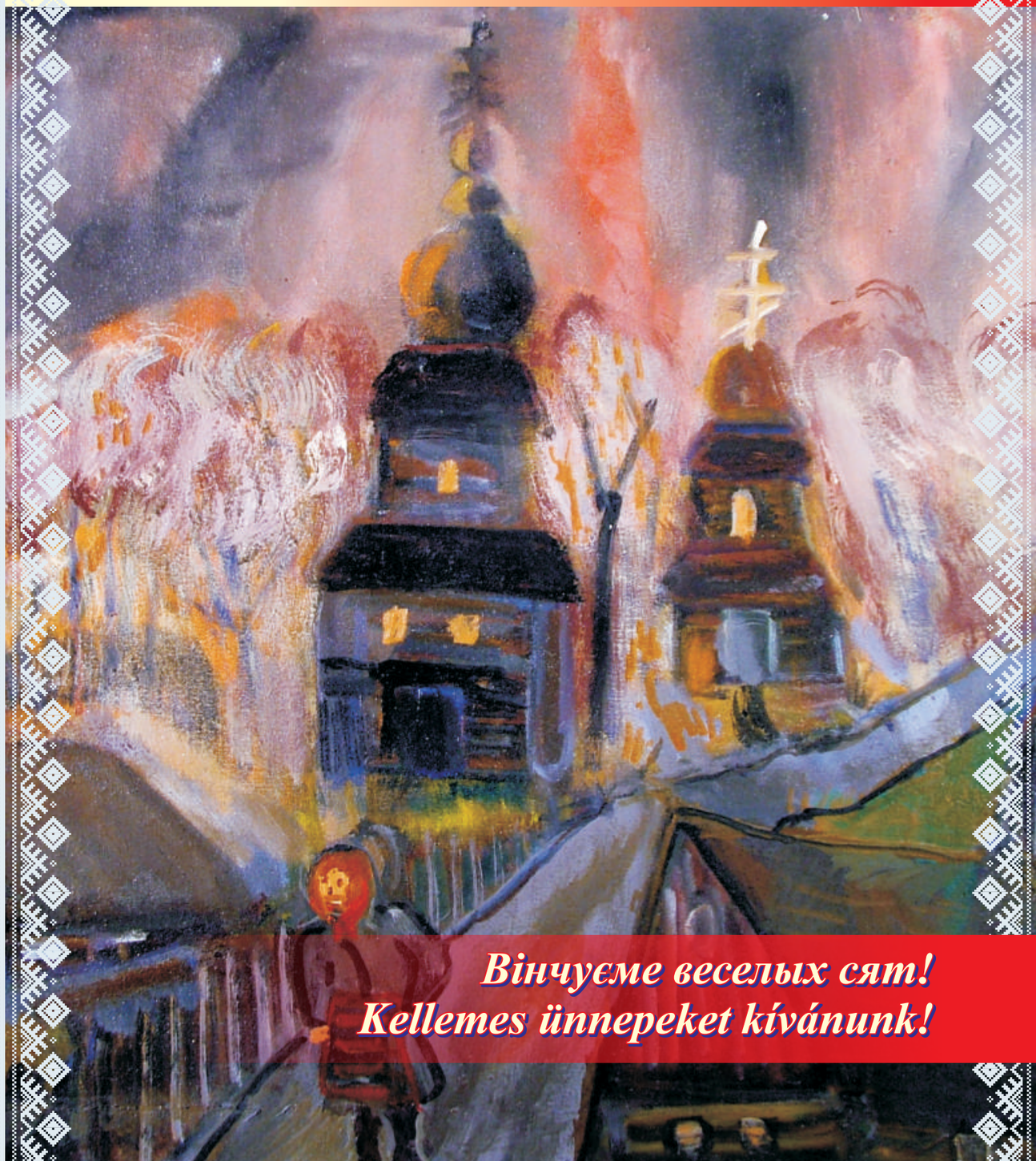

Вінчуєме веселых сят!
Kellemes ünnepeket kívánunk!

Слава в небесох Господу Богу и мир на земли добрым людюм!

Часть Євангелія Сятого Лукы, котра описує роженя Христа, індівідуалнов, задушевнов красотов указує нам се таинственой небесной одкровеніє. Ангелськый голос наповнює землю, особо єдну часть – Бетлегемську пусту. Бывавучі ту пастырі приняли небесну новину просто, по людськы. Ся новина возбудила їх желаня навщивити малого Ісусика и поклонити ся му. Познати Сына Божого. Передати приняту в пустї радостну новину.

Зо дня роженя Христа много поколїнь брало на уста ангелськый хвалоспів. Ґенерації вуросли на нёму. Одкрыли ся сердця малых дїти, приняли новороженой дитя єдногодка. Доростлыма, зясь оцїнившы явленя, оспівувуть рождество Христовоє празднувучі вірникы. Церьквы наші столїтями были повнї благыма співанками восторженуй паствы. На улицёх звенїли ангелськї співанкы, од стїнох хыж одбивали ся хваленія Бога.

Звучали столїтями наперек заказовань Ирода, котрыма переже хотїли ограничити, а пак заказати одушевлявучі співанкы. Айбо не могли выґумувати из памняти, из календаря, из днукашнїх чуств люди, и из законув природы хвалебный гімн, віру в роженя Исуса Христа, у пришествіє воплотившого ся Слова Божого.

Не позеравучы на множество наглых, неваловшных інформацій и вшелиякых комерційных понук, досїгавучых бывавучых у суєтї днешнїх люди, мусай пережыти вто, же Исус Христос остає ся кым быв, є и буде. Христосом, кым родив ся.

Жертвує собов пасхалнов тайнов у Бетлегемі, жебы спасеный чоловік быв з ным в блаженствови навікы. Малый Исус Христос передає нам своє божество и сполность Сятуй Троиці. Каждому по свому, на свуй кіп, айбо про ушыткых передає себе в Євхаристії, жебы стріча Бога и чоловіка збыла ся.

Най веде наші мыслї та сповнить наші наміреня Христос по його волї у сято Сятого Крачуна. Ушыткыма нашыма способностями, ги пастырі у Бетлегемі, голосїм довєдна на світлому праздникови Рождества Христового Славу Божу и здавна жаданый мир меже люди!

Христос Рождає ся! Славіте Єго!

Янош Мігаль Соноцькый
Товмачив: Віктор Ґіріц

Честованї Читателї!

Май повну інформацію за жывот Русинув Мадярщины годнї сьте дустати на нашуй інтернет-сторонї: **http://ruszin.com**

Нові способы созданя и захраненя сполности

Основаня и потриманя културных акцій Реґіоналным Русинськым Націоналным Самосправованём области БАЗ

Депутатськый корпус Реґіоналного Русинського Націоналного Самосправованя области БАЗ рішыв не одкладовати изза пандемічных обстоянь традіційный Културный Вечур Адвента, а сотворити културну акцію техничныма методами днешнёго часа. 20. новембра 2020. рока, за традіціёв у перву пятницу Адвента, од пятуй годины вечура люде нашуй общины могли позерати міроприятя на екранох компютерув и смартфонув и быти активныма участниками. У проґрамі на самый перед мы послухали русинськый гімн, котрый співали Марія и Анна Бан. У привітственуй бесїдї Марія Соноцька, предсїдатель Реґіоналного Русинського Націоналного Самосправованя области БАЗ поздоровила ся з ушыткыма, пак Віктор Дулішкович декламованём руздвяных вершув привітав сято и його участникув. Отець Ґабор Бейреш из Сіксова пудсилив нас словами Біблії у нашум чеканёви праздника. Из пувночного молебена співали сьме співанку „З нами Бог...”.

Украсили сьме нашу „онлайн” стрічу співанём и слуханём русинськых колядок. Класичным кунцём міроприятя, котроє зъєдинило общину, быв верш Ендре Аді „Руздво”. Стрічу зробили незабываємов привітственї бесїды Віры Ґіріц, посланика Русинув у Парламентї Мадярщины, и Віктора Крамаренка, предсїдателя Вседержавного Русинського Самосправованя.

Марія Соноцька
предсїдатель РНС области БАЗ и Мішколца
Товмачила: Евеліна Скіба

Русинська община на краёви Земплина

Філкегаза, майоддаленоє русинськоє поселеня у области Боршод-Абов-Земплин, невеликоє, айбо аґілноє село у Гедькёзї. Активным предсїдателём сполности є Ласлов Петерчак. На міроприятёх самосправованя чуствує ся єдиненя, благородноє наміреня на сотрудництво з Ґрекокатолицьков Єпархіёв. На сых міроприятёх чуствує ся и релиґійность поселеня. На зачатку Великого поста из благословеніём сященика їдять колібу . Йсе медовоє, приладженоє з насїня пустной їдїня, котроє змуцнює душу пуд час поста, у самоудержанёви. А цїлёв фаршанґовых и молодежных проґрам є звеселяти и змуцнёвати солідарность общины. Отпуст на Пятьдесятницю – се значной сято про Гедькёз а также и про околнї поселеня, коли просиме Сошествія Сятого Духа на нашой поселеня та и на цїлый світ. У памнять предкув обновили сьме гробы сященикув, а героям-Русинам, котрі погыбли у войнох, установили сьме памнятник. День фамілії орґанізовали сьме довєдна з містным самосправованём, міроприятя навщивив и Др. Ріхард Ґёрчік, депутат парламента Мадярщины од нашого реґіона .

Паломництво на Русинськый Отпуст у Шайовпалфолї до нашуй сятинї є мусайным каждый рук, а благословленя Благословляющого Христа у Тарцалї важный дар благодатї про ушыткых.

Мы желаєме, жебы у наступавучі рокы ся мала община провела свуй сполный жывот активно, у вірі и надії.

Янош Мігаль Соноцькый
Товмачила: Ірина Сюч-Ворінка

Національна Сятыня Маріяповч у Мадярськум Зводї Цінностюв

Комісія Колекції Гунґарікумув 15-го октобра сёго рока засїдала у Лакітелекови, и у резултатї мало розшырили ся Колекція Гунґарікумув и Мадярськый Звод Цінностюв. Про Ґрекокатолицьку Митрополію се рішеня дуже важноє, ибо Національна Сятыня Маріяповч и паломництва кваліфікованї ги національнї цінности.

Комісія Гунґарікумув на своюм засїданю обсудила пропозіцію мера Маріаповчі Берталана Папа и депутата областного собура Андраша Кіша за кваліфікацію Націоналнуй Сятынї Маріяповч и паломництва національными цінностями.

Подля ініціаторув, Маріяповч бавить важну ролю у традіційнум и вірнум захраненю, дозераню и умноженю тых ґрекокатолицькых історично-спірітуалных памняток, котрі єствувуть у Мадярськуй Ґрекокатолицькуй Церковли уже много столїть.

Націоналну Сятыню Маріяповч каждый рук навщивляє даскулько стовок тысяч паломникув не лем из нашуй державы, а и из загатарных землюв, а Маріаповчанська Базіліка – вызначна національна цінность.

Ініціативу мера и депутатув областної рады пуддержав митрополіт Фюлёп Кочіш, Абел Сочка, єпископ Нїредьгазськуй и Др. Атаназ Орос, єпископ Мішколцськуй єпархій, Келемен Гунор, предсїдатель Демократичного союза Мадярув Румынії, Общество мадярськуй культуры Пудкарпатя, Общество Hierotheosz, депутаты Парламента Др. Іштван Шімічко (ХДНП) и Др. Мікловш Шімон (Фідес).

На вопрос нашого сайта Др. Мікловш Шімон, депутат Парламента од нашого регіона, ответив, же сёв пропозіцій оддали сьме довг перед Богородицёв, обывателями Маріяповчі и вірниками, котрі стовкы рокув туй паломничали.

Др. Іштван Шімічко активно пудпоровав прийнятя Маріяповчі у Мадярськый Звод Цінностюв, ибо духовна сила Сятынї служыть на хосен не лем вірникум а и ушыткуй мадярськуй нації. Депутат надголосив: ниґда не мож забывати, же без захраненя минулости не година ся будовати будучность. Днесь, коли поєднї силы ґлобалізувучого ся світа дїйствувуть против захраненя націоналных держав, важна наша місія захранити нашу націоналну дїдузнину и віру, котрі суть нероздїлнов частёв нашого ідентітета – додав депутат Парламента.

Колекція Гунґарікумув содержыть днесь 76 обєктув, а у Мадярськум Зводї Цінностюв число націоналных цінностюв выросло до 181.

Жерело: Hajdúdorogi Főegyházmegye,
Товмачила: Ірина Сюч-Ворінка

Місія хранителюв Королювськуй Коруны Мадярщины

У актовуй авлї ґрекокатолицькуй церковли Мішколц-Сірмы подля днешнїх санітарных росказув за триманя колективных акцій потримали міроприятя пуд тітулом „Місія хранителюв Королювськуй Коруны Мадярщины”. Представитель Общества хранителюв королювськуй коруны, познатый член Коруновуй охраны Ласлов Надь и його колеґа презентовали много реліквій, котрі по докладови гостї могли брати у властнї рукы.

Ласлов Надь обогатив наші історичнї познаня за храненя Сятуй коруны у минулых столїтёх докладом з проектованём ілустрацій, дав опис жывота Мадярщины, тяжкостюв, часув добрых и жебротных. Вун провюв паралелу меже Сятов Корунов и тяжкостями нації у безжалостнум плынї політичных токув. Цїль одродженя благородных традіцій Коруновуй охраны є збудженя патріотичного ідентітета и познаня історії. Коруна має сакралной значеня,

ибо поязана она з реліквіёв Сятуй Десниці, з котров была єдным цїлым не лем при жывотї Сятого Іштвана, а и днесь, и сімболізує національну єдность, у котру входять и національнї меншыны.

Збыла ся многодекадна цїль Коруновуй охраны, колы у Паркови історії желїзниці выставили Золотый поїзд, реконструованый по оріґіналнуй документації и значным коштом.

По Евхарістичнум Конґресї, проведенум у Будапештї 1938. рока, 1939. рока Золотый поїзд повюз реліквію Сятуй Десниці на ушыткі теріторії, котрі были вернутї пуд веденя Мадярщины. Філмы, авдіозаписы и фотоґрафії того часа свідчать за великый культ реліквії Сятуй Десниці.

Улога нашых самосправовань учинити реконструованї по архівных матеріалох плахты пуд пудставку и мобілный постамент, на котрі пуд час путованя Золотого поїзда покладуть Сяту Десницю. Первый готовый дараб плахты уже быв выхоснованый на процесії Сятуй Десниці.

Надієме ся, же наш національный и етнічный ідентітет укріпляє ся, и сесе многыма нитямы капчать нас ку нашуй любимуй мадярськуй Отцюзнинї.

Міроприятя было потриманой при пудпорованю Реґіоналного Русинського Національного Самосправованя области БАЗ, Русинського Національного Самосправованя Мішколца и Общества хранителюв Королювськуй Коруны Мадярщины.

Янош Мигаль Соноцькый
Товмачила: Евеліна Скіба

Передаваня премій на честь Дня національных меншын

У ратуші Мішколца 3-го децембра 2020. рока честовали представителюв національных меншын. Парламент Мадярщины у 2012-ум роцї обявив 18-оє децембра Днём національных меншын, айбо сёго рока позад пандемії традіційноє сято держали скорше. Самосправованя Мішколца честовало тых, ко своёв роботов аґілно спомагав захраненю култур національных меншын.

Из девятёх національных меншыновых самосправовань Мішколца позад епідеміолоґічнуй сітуації лем пять самосправовань представили особ, достойных награды.

На сяточнум міроприятю Др. Янош Ковач, номінант Реґіоналного Русинського Самосправованя области Боршод-Абов-Земплин, быв удостоєный премії.

Др. Янош Ковач родив ся 13-го юлія 1965-го рока в Абауйсантови. По сконченю середнюй школы штудовав на Юрідичнум факултеті Мішколцського універзітета, де дустав діплому юріста. Робив у фірмох, мав адвокатську контору, у Тисавошварі быв ведучым уряда, пак новтарошом. За час роботы ведучым уряда много раз дустав похвалу од міністера днукашнїх дїл. Межe 2007 и 2019 роками быв главным новтарошом собура области Боршод-Абов-Земплин. Особо мерьковав за орґанізаціёв и дїятельством національных меншыновых самосправовань. Др. Янош Ковач сформовав личнї капчаня из руководством русинськых національных самосправовань, пудпоровав змуцненя русинськуй культуры и ідентітета, изглядововав жывот и дїятельство глубоко честованого Русинами Ференца Раковція II. На праздникох ВРС, ТРНС области Боршод-Абов-Земплин, РНС Мішколца и містных РНС быв частым и дуже честованым гостём.

Вседержавноє Русинськоє Самосправованя, посланик Русинув у Парламентї Мадярщины, Реґіоналноє Русинськоє Самосправованя области Боршод-Абов-Земплин, Русинськоє Самосправованя Мішколца и містнї Русинськї Самосправованя из признателностёв и честованём дякувуть Др. Яношови Ковачови за його дїятельство и ґратулувуть ку признаню.

Жерело: minap.hu
Товмачила: Евеліна Скіба

Адалберт Борецькый

Адалберт Борецькый родив ся 14-го новембра 1910. рока у селї Убля (днешня Словакія) – жывописець, педаґоґ, горожанськый дїятель. Жыв в Ужгородї, учив ся малёвати у А. Ерделія и Й. Бокшая в умілецькуй школї (1927-1931). Меже 1935-1939. роками был членом Общества карпаторуськых малярюв, од 1946-го рока – член Союза Малярюв Украины. Учителёвав у верховинськых селох, меже 1945-1948. роками преподавав в Ужгородськум умілсько-промысловум училищі, пудпоровав созданя Союза художникув Пудкарпатя, робив у горожанськых орґанох. Пузднїйше докус перейшов в умілство. Од 1964-го рока жыв у Кошицёх. Майбулше творив у голузї пейзажа и у жанрі жывописа, станковуй ґрафікы. Участвовав на художных виставкох од 1933-го рока. Його умілські творы выставляли ся на всесвітнюй выставцї у Ню-Йоркови (1939). Персонална выставка у Пряшови (1980). Творы хранять ся у музеёх Ужгорода, Братиславы, Будапешта.

Умер в 1990-му роцї в Кошицёх.

Жерело:
Грешлик В.: До 75-річчя А. Борецького, Дукля, 1985.,
Художники Закарпаття. Альбом-каталог. Ужгород, 2001.
Товмачила: Евеліна Скіба

Миколай Медвецькый

Миколай Медвецькый родив ся 30-го новембра 1930. рока у селї Изкы на Пудкарпатю. Жывописець, ґрафик и педаґоґ. Муж художницї Едіты Медвецькуй-Лутак, отець художницї Аґнесы Медвецькуй и архітектора Казіміра Медвецького. Заслуженый художник Украины (1985), член Союза художникув Украины (1960). У 1952-ум рокови скончив Ужгородськоє умілсько-промысловоє училище (учителями были Й. Бокшай, А. Ерделій, Ф. Манайло). У 1958-ум рокови абсолвовав у Львові Інстітут промыслового и декоративного умілства (преподавателями были Д. Довбошинськый, Р. Селськый, Ю. Щербатенко).

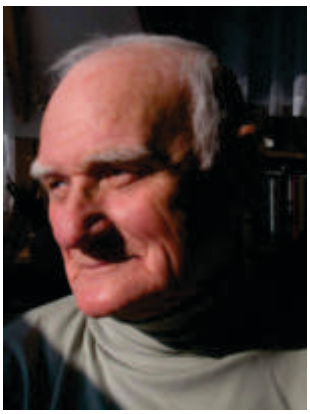

Меже 1958-1964. роками преподавав в Ужгородськум умілсько-промысловум училищі. У 1991-ум рокови переселив ся до Будапешта. Участник реґіоналных, всеукраинськых и загатарных выставок и пленерув од 1958-го рока. Персоналнї выставкы – у Львові и Чернївцёх (1982), Ніредьгазї (1985), Кестгеї (1994). Главнї голузы в сфері умілства – монументалный и станковый жывопис. Про малёваня и мозаику художника на будовлёх Пудкарпатя характерна монументалность композіції, образна цїлность. Про його станковый жывопис характерна експресія фарбы. Меже його ученикув – Т. Данилич, Марія и Мигаль Іванчови, В. Олашин, В. Сабов, П. Фелдешій. Умер 2007-го рока у Будапештї.

Жерело: Художники Закарпаття. Альбом-каталог. Ужгород, 2001.
Товмачила: Евеліна Скіба

Собур Вседержавного Русинського Самосправованя за значнї досягненя у сфері русинськуй культуры, традіцій, метеринського языка и ґрекокатолицького віроісповіданя 2008. рока посмертно наградив Миколая Медвецького преміёв Антонія Годинкы-медаліёв и діпломов.

Од ред.

Золтан Кламар

Гаікы на вість за смерть Атанаса Федиця

1. Черты пензлика:
родні горы, листя
пейзажні варіанты.

2. Смутна тварь Христова –
у затїнї деревлянуй церьковли
красна різань на полотні.

3. Чорна лійнія,
по білому папірёви
минучый жывот летить.

4. На молодых пучкох
ярнїх обочин синёй небо
такой ся пропучить.

5. На краёви пейзажных полотен
Фруційова авторська штріха,
скрыта ги точка.

Асовд, 2012. 4. новембра
Товмачив: Віктор Ґіріц

In memoriam Ілона Сімочко

10. децембра 2020. рока спочила у Бозї Ілона Сімочко, любима мати, бабка, тютка, вірна приятелька.

Ілона родила ся 2-го децембра 1945. рока в Ужгородї. На долю Ілоны выпало тяжкоє дїтство и не легкоє повнолїтя. По скончэню середнюй школы учила ся в Ужгородськум музычнум училищі, котроє скончила 1976. рока. 1972-го рока оддала ся за Боґдана Ґринчишына, из супружества родило ся двоє сынув Боґдан и Артур. 1978-го рока супругы розвели ся. Другоє супружество из Александером Леґеньковськым ся стало 1987. рока. В 1995-ум роцї Ілона овдовіла. 2000-го перестяговали ся до Мадярщины, спершу жыли у Будапештї, пузднїйше у Пейчу. За свуй жывот робила учителём фортепіана у Міжгірю, у Середнёви, у редакції Пудкарпатськуй областнуй телевізії.

По перестягованю до Мадярщины была педаґоґом-воспитателём у Будапештськуй школї-інтернатї и у Пейчськум інтернатї имени Золтана Кодая.

Межe 2010-2014. роками Ілона Сімочко была депутатом и дуаеном Пейчського Русинського Національного Самосправованя.

Смерть Ілоны незамістима страта ї фамілії и пейчськуй русинськуй сполности, аґілным и креативным членом котрого она была од самого основаня. Велику роботу зробила Ілона у орґанізації и проведеню міроприять самосправованя, у захраненю русинськых традіцій, културных, релігійных цїнностюв и материнського языка.

„Во блаженом успенії блаженый покуй подаждь Господи усопшуй рабі твоєй и сотвори Ілонї вічную памнять!”

Александер Духнович: Милен и Любица

Идильская повѣсть, от древних русинов времен

Часть II.

Милен твердо уснув, в снѣ пред ним стояла любезна дѣвушка в подобном Ангела виду, он осмѣлен извѣстив ей горящую любовь, молил ю о заимной любвѣ, стиснув бѣлу рученьку, простер обѣ руки на обятіе, и се — о страх — он воздух обнимал! пробудился, обнимати готовій руки умлѣли, и новый жалостный вздох разсыпался с грудей его по широком воздусѣ.

Иными часами свѣтлая зоренька, и весело щебетающих птиц утреняя пѣснь Милена на радостны пѣсни возбудила, он доселѣ по набожной утренной молитвѣ радостно дул в гласную фуяру, и воздух отбивал по скалах его глас, но теперь первый раз смутно, и журливо привитал в златой одеждѣ за горы велелѣпно исходящее солнце, выпустив с кошары невинное стадо, дивящееся на печального вождa, вышел на поле, где его пастухи пріятно пріймали. Тут точился любезный разговор о вчерайшем празднику; еден показовая жолто-синю пантличку, которую ему любезна дѣвушка зчера подарила; другій показал косичку, которую ему мила дѣвушка запяла за широкій шепачок; третій спѣвал новую пѣснь, котору от миленькой вчера научился; един лишь Милен задуманый стоял опертый на палицю, ни слова рекше, — тяжкими вздохами занятый. — Пастухи примѣчающе незвичайну его скорбь, посмѣялися, и он уже утаити не мог, что сердце его любовь опечалила.

Любозь Милена день днем росла, он отдалился от пастухов, потупив игры и веселости; — не увеселили его зеленыя весны радости, и всякое товаришство 'му тяжкое было; самотностію занятый стадо своє загнал в дебрѣ, по хащѣ блудил отчаянно не кинувше болше фуяру, замолчал як кос во время жатвы, непрестанно прекрасныя дѣвушки образом упражнен. Часто садился на скалу ужасну, впер очи на тамтую рѣки сторону и сердился, что пришедшу вечеру отдалитися должен был от вида южных берегов, — и тогда на способ стенящей горлицы тужил, гласно говоряще: О щастливое дерево, котораго тѣнь пріймает тебе прекрасна голубочко! — О якій вѣтрик холодит румяное личко твоє? где ты? ты сердца моего драгоцѣнный бѣсерю! ачей никогда уже не найду тя? — и хотяй непремѣнно ты в моих очах, еднакожь ты мною невидима! — О естли бы ты чувствовала мою тужбу, естлиб ты знала коль я плѣнен тобой, на истѣ помиловала бы ты бѣднаго любовника, нещастнаго плѣнника!

В такой тяжкой тосцѣ горящіи ему покотилися слезы, еден тубою й вздох другаго достигал, и в том жалѣ посмотрил на покойно лежащую свою фуяру, наремно поднял ю, и напрасно от тяжести сердца громко заграл слѣдующую пѣснь:

Прелестныя горы,
Быстры поточки,
Зелены долины,
Рябы цвѣточки,

О уже вы мене
Не веселите,
И страстную печаль
Не утолите.

Бо моє серденько,
И сам не знаю,
Чом плаче горенько?
Не понимаю,

Все горит як пожар,
Палит як пламѣнь,
О несносный тяжар,
Як млинный камѣнь!

Были то годины,
Но ужь минули,
Коли ми калины
Мило цвѣнули;

Коли ми соловѣй
Весело свистал,
Коли ми бѣлый день
Ясненько блистал.

Но щастіе моє
Где ся подѣло?
Чом моє серденько
Так занѣмѣло?

Пропала ми доля,
Доля молода
Убѣгла так скоро,
Як быстра вода.

Еще далѣй хотѣл пѣти жалостну пѣснь, но грудь не дозволила, свернувся на зелену траву, и полумертвый горенько стукал, як другочки лишеный голубок.

В такой тосцѣ провожал Милен всю весело играющую, но для себе мертвую весну, так стенял цѣлое лѣто даже до плододарящія осени; — он не был болше на праздниках народных, презрѣв игры и веселости другов своих, сам скитался як самотный воробец по скалах, презирая веселости юношества и звуки молодости. — Товариши, а найболше дѣвушки болѣзновали отсутствіе его, бо он перед тим началником был веселых сходов, а пѣсни его перевышали и самаго соловѣя любезныи триллы.

Уже утолился жар солнца, уже замолчал высоколѣтающій жаворонок, уже холодна осѣнь земледѣлця достойным благодарила плодом, уже все поле жолтая была стерень, коль печальныш Милен к берегу Лаборця вывел маленькое стадо своє, внимательно разсмотрял на другосторонніи береги: и сей час увидѣв привязаную к молодой вербѣ лодочку, напрасно всторгнен духом скричал: пойду, пойду на другу сторону; можно снайду ю; — альбо снайду ю, альбо там отдам жизни моей цвѣт, где она живет, на тѣх берегах, где она ходит, где ей ноженьки згинають пахнячу траву; — я пойду — една мысль, — а Милен уже як стрѣла в лодочцѣ; и сам не внимал, коли на другой стороні на бережку стоял. Потрясся весь, сердце било в грудь, и чувства умлѣли, як бы нѣкоею силою рушен, пустился в вербовый лѣсок, в густую и изрядно чистую рощицю; видѣл там и удивился, прекрасны поляночки, кипровыми деревцами обсажденныи, прекрасныи цвѣточки, около поточка маленькаго в двох рядах художно сажену незабудочку, фіялку, на малом же горбику гев там рожевыи корчи, а между ними раскряченную бѣлу лелію; словом кажда трава порядно огражденна увеселила его, як прекрасный рай сладости. С трясущим сердцем вшед во гущаву, и се зеленый виноградный сплеток с богатым плодом восторгнул дух его, и вздохнув: о Господи! естлиб она тут была, о кедь бы я ю тут найшол, яб уже щастія моего вершину досягнул. — Но, что то есть? не сей ли сплеток, не сіе ли мѣсто видѣл в снѣ? не так ли показалася она мнѣ недалеко от шумяшаго поточка? на истѣ, я сіє мѣсто видѣл в снѣ; я видѣл той холмик, видѣл розовый корчь, видѣл бѣлую лелію, невинную як она, бѣленькую як еи шія; — но ото лишь сон был, он изчез, и моє щастіе с ним, с ним пропала и моя доля! В той мысли пустился на зеленый цвѣтущій горбик, точил тоскныя слезы, и сей час с синьои модрячки, жолто сивои незабудки, жолтаго лотача, и зеленаго бервинка удобно сплетеный вѣночок пал на главу его; он возбужден от сего сна, створив очи, што то есть? и се, о — о — о радость! — прекрасная дѣвушка, як небесный Ангел стояла пред ним, в самой невинности, як самая вочеловѣчившаяся Любовь. — Милен тронен, подобно сребряныя тополѣ листочку трясся, напрасно скочив, и замороченною душею стоял перед веселою Любицею, нѣмый як камѣнь, глухій, и разслабленному подобный; тысящь любезных слов нараз хотяй выречи, силился дойти к Ангелу своєму, но язык и уды не служили 'му; як болван, як труп стоял, молчал, и стенял, — страсть чувствуя такую, якую никогда перед тѣм; только очи рѣки слез точащіи говорили любовь, — его радость ужасная была ему. — В том самом состояніи находилася и тронена Любица, потряслася и она, замолчала, очи на землю внурила, як закопана ни сюда ни туда рушатися годна; по малом часѣ обернувшеся бѣжати хотѣла, но леда в три стопы — и уже стала, печальный взор вергше на ждаемаго молодця; — опять бѣжала, но Милен распален чувством едным шагом достиг ю, хватив за мягку рученьку, скричал: О ты истинно передо мною? Ты моя, — я снайшол тебе, ты моє блаженство! Так стояли непорочно, они любилися заимно незнавши любви, и сей час бросилися в обятія друг друга, подобно двом поточкам, кой быстрым стремленіем соединяются в мѣстѣ; — тогда створилися уста Милена, валится слово за словом, як отверзшуся источнику валитися звыкла вода, горнувшая с собою, что ей на дорозѣ есть. Любезная Любице! дражайшая моя, ты мой Ангел, моя страсть и радость! Я люблю тебе, люблю болше як весь свѣт, болше

як стадо и все имѣніе моє, болше як самаго себе. — Тебе едну видѣл я в жизни моей, тебе едну вижу на всяком мѣстѣ, с мною ставаешь, с мною лѣтаешь, ты моя душа, я без тебе мертв, унылый мнѣ без тебе свѣт; жар любве сушит сердце моє, як солнечный жар поля недоставшей росѣ; — ты роса сердца моего, я тобою живу, як зелена трава благою росою! Любица запалилася, як сходящей зори воздух искрили оченька ей, несмѣлыи вознестися, не рекла слова, только вздохнула, притулившеся в обятія любезнаго Милена.

Так стояли невинно радующеся любезныи молодята, як звык брат с сестричкою сходшіися по давном отсутствіи, и по малы успокенным чувствам, утихла и огненная страсть сердца их, тогда обоє посѣдали на горбочок, на котором не давно печальный Милен тужил; Милен рассказывал свою тоску от перваго праздничнаго времене; говорил, як он ю глядал, як домагивался за ней, и як унылое было ему все весное и лѣтное время; — Любица же осмалившая такожде сказала ему свою страсть, придавше, что и она тужила як друга лишенная горличка, и что от тогожде праздничнаго времене взоры ей непрестанно на берегах Миленовыя стороны впертыи были, что от онаго времене всегда только по берегах дѣло своє вдячнѣйше дѣлающе, туда и малое стадо своє отлучившеся от дружок своих заганяла, и як старательно украшала сію рощицу, вздохами ю холодивше, а слезами оросивше.

Так ревно поминали судьбу свою невинныи любовники; уже блестящіи звѣзды плавали по рѣцѣ, уже мѣсячок давно показался над горою: они таже повставали обѣщающе, что каждый день, єстли им робота допустит, изидутся; — с болѣзнію разлучилися: иди с Богом, говорила Любица, иди с Богом драгоцѣнныи бѣсерку; иди и ты о имени Господнем, рек Милен, любезная невинна горличко, иди и думай о мнѣ в сладком снѣ. — Йшли, — но обоє огляншеся, с нову бѣжали в обятія себѣ, — иди серденько, рекла Любица, и подала прощательну рученьку Милену, и не запомни утром, єстли можно ти и отец твой соизволит, поглянути мою рощицю; Милен стиснув мягкую ручку, безмолвен прощался, любезный взор вергше на оставшую красоту, тогда разлучилися. Любица загнала стадо малое, Милен же бѣжал в лодочку, переплыв рѣку; — и тогда первый раз весело задул фуяру, от весеннаго праздника занѣмѣвшую. Теперь Милен як бы новорожден с нову веселую добыл дяку, он спѣвал, свистал, играл, фуяра его никогда спочивала, он уже посѣтил забвенных товаришей своих, и смѣло сказал, что он щастлив, что невинна и прекрасна Любица для него родилася; но всегда, пришедшу вечеру, препоручив стадо своє другу своєму, сам скоро скоренько бѣжал на другую сторону, где его любезна дѣвушка с новым вѣночком, и полною горстію рябых цвѣточков невинно привитала.

(Дале буде)

Честованї читателї!

Просиме 1% из вашуй данї перечисляти на фундацію „За Русинув”, данёвоє число котроїː 18170720-1-42

Октовбер

23.: Пейчськоє Русинськоє Національноє Самосправованя у Домі Културы Пейч-Патачі держало дуже успішный концерт „Русинські віртуозы”, де звучали творы класикув, модерных композіторув и оброблёваня народных мелодій. У програмі выступили Емілі Лебеда – гуслї и фортепіан, Дорка Горват, Лівія Комач и Беньямін Полґар – фортепіан, Рейка Відінскі и Крістіан Полґар – ґітара.

Пейчськоє РНС важнов повинностёв тримле популарізацію молодых талантув и застачать можность выступув. По концертови одбыла ся традіційна передача премій и фуршет. Недїлна школа ПРНС за многі рокы орґанізує сякі концерты.

Новембер

10.: Образ катедры Гайдудорогського Собора „Сїяч євангелськуй притчі” прикрашать обкладку книгы Сілвестера Тердіка „Умілство Мукачовськуй Єпархії XIX. столїтя”, выдануй Нїредьгазськым Ґрекокатолицькым Богословськым Інстітутом имени Сятого Атаназа.

Читателї мавуть можность спознати умілство Мукачовськуй Єпархії з помочов требовательно выбраных ілустрацій.

Книга содержыть множество имен дізайнерув, малярюв, ваятелюв и безименых умілцюв. Прилога содержыть богату колекцію протоколув на латинськум, мадярськум, церькувно-славянськум, старо-славянськум и русинськум языкох, што є резултатом серіознуй изглядовательнуй роботы, и бібліоґрафію.

Ціна выданя 4000 Фт. (+ поштові кельтункы), книгу мож купити: Szent Atanáz Könyv- és Kegytárgybolt, 4400 Nyíregyháza, Bethlen Gábor u. 5., 1056 Budapest, Molnár u. 3. и online https://szentatanazbolt.hu.

20.: Общество Русинув/Рутенув Мадярщины, РНС области Боршод-Абов-Земплин и РНС Мішколца на платформі „meet internet” держало традіційнойе сято Адвента.

Децембер

5.: Столичноє Русинськоє Самосправованя и Общество Русинськуй Інтеліґенції имени Антонія Годинкы держали памнятну он-лайн конференцію на честь професора Іштвана Удварія, на котруй зучастнило ся 10 гостюв. Модератором конференції была Др. Маріанна Лявинец-Уґрин. Участникув привітствовав Др. Степан Лявинец, предсїдатель Світового Конґреса Русинув, од фамілії Юдіт Удварі. Др. Михаил Капраль повідав за рокы, проведенї у Нїредьгазськум Інстітутї, де вєдно из професором тримали цїлый шор научных робут. Ержейбет Бараньне Комарі из Береґсаза держала лекцію на тему: „Іштван Удварі історик-філолоґ, изглядователь інтеретнічных капчань”. Олена Дуць-Пфайфер дала інформацію за новый русинськый (лемковськый) тлумачный словарь, а Михайло Фейса за русинську ортоґрафію бачванськуй верзії русинського літературного языка. Андраш Золтан держав лекцію на тему: „Мадярські мінты зеркалных слов у русинськум языкови”, пак Мігаль Кочіш тримав лекцію: „Тяжкый жывот украинського Ї”. Др. Володимир Фенич, історик из Ужгорода, представив научноє изглядованя: „Роля русинського языка у ґрекокатолицькуй вірі меже 1818-1919. роками”. Шандор Ковач, краєзнатель, повідав за памнятнї міста Раковція на Пудкарпатю. Конференція ся скончила научным докладом літературознателя Валерія Падяка на тему: „Карпато-русинська драма, ренесанс народных традіцій у XIX-ум столїтю”.

Матеріалы конференції будуть публикованї окремым выданём. (*Жерело: СРС, Йожеф Балоґ)*

18.: Побідителї конкурса на школну стіпендію 2020-2021. школного рока, голошену Собуром Вседержавного Русинського Самосправованя, ученикы Мучонськуй Общеобразовательнуй Ґрекокатолицькуй Школы имени Сятого Петра дустали стіпендію. Фундація „За Русинув” на честь приближавучых ся праздникув подаровала ученикам комплет писемного начиня.

Образы Адалберта Борецького
Boreczky Adalbert festményei

Образы Миколая Медвецького
Medveczky Miklós festményei

Dicsőség a magasságban Istennek és békesség a földön a jóakaratú embereknek!

Szent Lukács evangéliumának Krisztus születéséről szóló része egyedüli, meghitt szépségben tárja elénk a titokzatos égi kinyilatkoztatást. Angyali hang tölti be a földet, a földnek is egy meghatározható piciny részét, a betlehemi pusztát. Ebben a pusztában élő pásztorok a maguk egyszerű képességével fogadták be az égi üzenetet. Az üzenet fogadása készteti őket a megszületett gyermek Jézus felkeresésére, imádására. Isten Fia megismerésére. A pusztában hallott örömhír továbbadására.

Krisztus születése óta nemzedékek hosszú sora vette ajkára az angyali dicséneket. Generációk nőttek fel rajta. Apró gyermekek szíve nyílt meg, fogadta be a saját korosztályát képviselő kisded gyermeket. Felnőttként, újra értékelve énekli Krisztus születését a hívő és az ünneplő közösség. Templomainkat évszázadok során betöltötte a lelkesedő közösség áhítatos éneke. Az utcák zengtek az angyali énektől, és a lakóházak falai visszhangzottak az Isten dicséretétől.

Évszázadokon át a heródesi tiltások ellenére is szólt, amelyek hosszabb-rövidebb időre korlátozni, majd megszüntetni akarták a lelkesítő dicséret éneklését. Nem tudták kitörölni az emlékezetből, a naptárból, az emberek legbensőbb érzelmeiből, sem a természet törvényeiből a dicséret szózatát, Jézus Krisztus születésének, a Testté vált Igének közénk érkezését, hitbeli megvallását.

A túlhajszolt emberhez érkező, számtalan tolakodó, hamis információ és vegyes tartalmú üzleti kínálat mellett is meg kell tapasztalni, hogy Jézus Krisztus ugyanaz tegnap, ma és mindörökké! Ugyanaz a Krisztus, aki megszületett.

Betlehemben kínálja fel önmagát a húsvéti titokban, hogy a megváltott ember örökös társa legyen az üdvösségben. Jézus Krisztus gyermekként kínálja fel isteni mivoltát és szentháromságos közösségét minekünk. Egyedi módon s egyéni-leg, de mindenki számára elérhetően az Eucharisztiában adja önmagát, hogy az Isten és az ember találkozása megtörténjen.

E Szent Karácsony ünnepén is irányítsa Krisztus az ő szíve szándéka szerint gondolatunkat, valósítsa válóra szándékunkat. Képességünk által, a betlehemi pásztorokhoz csatlakozva, közösségeinkben újra élve hirdethessük Krisztus születésének fényes ünnepén Isten dicsőségét és az emberek között régtől óhajtott békességét!

Krisztus született! Dicsőítsük Őt!

Szónoczky János Mihály

Tisztelt Olvasók!

Bővebb információt a magyarországi ruszinok életéről WEB oldalunkon találhatnak:

http://ruszin.com

A közösségteremtés és megtartás új útjai
Adventi és Kulturális Est a BAZ Megyei Területi Ruszin Önkormányzat szervezésében

A BAZ Megyei Területi Ruszin Önkormányzat képviselő-testülete a hagyományos Adventi Kulturális Est címen tartott rendezvényét a jelen pandémiás események miatt sem halasztotta el, hanem a jelen kor technikai módszereivel teremtett közösséget.

A közösségünkhöz tartozók 2020. november 20-án, hagyományosan az advent első péntekén, este öt órától a számítógépek és okostelefonok képernyőin kísérhették figyelemmel, és lehettek aktív résztvevői a rendezvénynek. Az összeállított programban elsőként a ruszin himnuszt hallhattuk, amit Bán Mária és Anna énekelt.

Az elnöki köszöntővel Szónoczki Mária, a BAZ Megyei Területi Ruszin Önkormányzat elnöke üdvözölte a résztvevőket, majd Duliskovich Viktor ruszinul elszavalt karácsonyi versekkel köszöntötte az ünnepet és a résztvevőket. Szikszó városból pedig Béres Gábor atya ünnepi várakozásunkban erősített meg minket a Biblia szavaival. Az éjféli zsolozsmából a „Velünk az Isten...” éneket énekeltük.

A közös „online” találkozást, kapcsolatot ruszin karácsonyi énekek éneklésével, hallgatásával tettük széppé. Klasszikus zárásként Ady Endre: Karácsony című versének meghallgatásával ért véget a közösséget összetartó program, melyet jelenlétükkel és köszöntésükkel felejthetetlenné tették Giricz Vera, a Magyar Parlament ruszin szószólója és Kramarenko Viktor, az Országos Ruszin Önkormányzat elnöke.

Szónoczki Mária
a BAZ megyei TRÖ és Miskolc MJV RNÖ elnöke

Ruszin közösség a zempléni végeken

Borsod-Abaúj-Zemplén megye legtávolabbi ruszin települése, Filkeháza, kicsiny, de életre való település a Hegyközben: a közösség összetartó elnöke Petercsák László. Az önkormányzat rendezvényeiből érződik a közösségi élmény megélése, a görögkatolikus egyházközséggel való együttműködés nemes szándéka. Ezeken a rendezvényeken érződik a településre jellemző vallásosság. A nagyböjt kezdetén papjuk megáldásával fogyasztották a kolibát, mely édesmézes magvas böjti étel, mely erősíti a lelket a böjti küzdelemben, az önmegtartóztatásban. A farsangi és ifjúsági programok során a derű és a közösség összetartozásának erősítése a cél. A pünkösdi templombúcsú a Hegyköz kiemelt eseménye a környező települések számára is, a Szentlélek kiáradását kérjük a településre és az egész világra. Az ősökre emlékezve felújításra kerültek a papi sírok, valamint a hősökre emlékezve a háborúkban elesett Ruszin Hősök emlékműve került felállításra. A családi nap a települési önkormányzat együttműködésével jött létre, melyet Dr. Hörcsik Richárd, a térség parlamenti képviselője is megtisztelt. A Sajópálfalai Ruszin Búcsú minden év halaszthatatlan zarándoklata a Kegyhelyre, a tarcali Áldó Krisztus áldása mindenki számára elengedhetetlen kegyelmi ajándék.

Kívánjuk, hogy hittel és tettekkel, reménységgel induljon e kicsiny közösség az elkövetkező évek közösségi életének és élményének megéléséhez.

Szónoczky János Mihály

A Máriapócs Nemzeti Kegyhely és a pócsi búcsúk bekerültek a Magyar Értéktárba

A Hungarikum Bizottság Lakiteleken ülésezett október 15-én. Ennek során tovább bővült a Hungarikumok Gyűjteménye és a Magyar Értéktár. Utóbbi gyarapodása a Görögkatolikus Metropólia számára különösen fontos, hiszen a Máriapócs Nemzeti Kegyhely és a pócsi búcsúk nemzeti értékeknek minősültek.

Papp Bertalan Máriapócs polgármestere és Kiss András megyei közgyűlési képviselő javaslatára tárgyalta a Hungarikum Bizottság azt, hogy a Magyar Értéktár részét képezze Máriapócs, továbbá helyet kapjanak a búcsúk is.

A kérelmezők szerint Máriapócs fontos szerepet tölt be a Kárpát-medencei magyar görögkatolikusság történelmi-spirituális emlékeinek ápolásában, megőrzésében és gyarapításában, hűen azokhoz a tradíciókhoz, melyek a Magyar Görögkatolikus Egyházban már évszázadok óta léteznek.

A Máriapócs Nemzeti Kegyhelyre évente több százezer zarándok látogat el, nemcsak az országhatáron belülről, hanem határon kívülről is. A Máriapócsi Bazilika pedig kiemelt jelentőségű nemzeti kincs.

A polgármester és a megyei közgyűlés képviselőinek javaslatát támogatta Kocsis Fülöp érsek-metropolita atya, Szocska Ábel nyíregyházi megyéspüspök, dr. Orosz Atanáz miskolci megyéspüspök, Kelemen Hunor, az RMDSZ elnöke, valamint a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség, a Hierotheosz Egyesület továbbá dr. Simicskó István (KDNP) és dr. Simon Miklós (Fidesz) országgyűlési képviselők.

A Hungarikum Bizottság október 15-én lakiteleki ülésén elfogadta a kérelmet, és így a Máriapócs Nemzeti Kegyhely és a pócsi búcsúk bekerültek a Magyar Értéktárba. A távlati cél az, hogy a görögkatolikusok spirituális központja a hungarikumjegyzékbe is bekerüljön.

Honlapunk kérdésére dr. Simon Miklós, a térség országgyűlési képviselője is elmondta véleményét. Szerinte ezzel az előterjesztéssel saját magunk adósságát törlesztettük jó szívvel a Szűzanya, Máriapócs népe és az ide évszázadok óta elzarándokló hívek felé.

Dr. Simicskó István szintén sokat lobbizott azért, hogy a Magyar Értéktárba kerüljön Máriapócs, aminek szerinte a szellemisége egy olyan összetartó erő, mely nemcsak a hívő emberek közösségének, hanem az egész magyar nemzetünknek a javát szolgálja. Hangsúlyozta: sosem szabad elfelejtenünk, hogy múltunk megóvása elengedhetetlen jövőnk építéséhez. Ma, amikor a globalizálódó világ bizonyos mozgalmai a nemzetállamok megmaradása ellen dolgoznak, kiemelt küldetésünk megóvni nemzeti örökségünket és hitünket, mely identitásunk elválaszthatatlan része – tette hozzá az országgyűlési képviselő.

A Hungarikumok Gyűjteményébe jelenleg 76 érték tartozik, míg a Magyar Értéktárban található kiemelkedő nemzeti értékek száma 181-re emelkedett.

Forrás:
Hajdúdorogi Főegyházmegye

A Magyar Királyi Koronaőrök küldetése

A Miskolc-Szirmai Görögkatolikus Templom közösségi termében került sor a Magyar Királyi Koronaőrök küldetése című rendezvény megtartására, figyelembe véve a közösségi rendezvényekre érvényes egészségügyi rendelkezéseket. A Magyar Királyi Koronaőrök Egyesületének képviseletében Nagy László, a Koronaőrség jeles tagja és koronaőr társa számtalan relikviát helyezett ki, melyet az érdeklődők az előadást követően nagy érdeklődéssel vettek kézbe.

Nagy László koronaőr történelmi múltra visszatekintő, vetítéssel gazdagított előadást tartott, amely szólt a Szent Korona őrzéséről az elmúlt évszázadokban, és betekintést nyújtott nemzetünk életébe, viszontagságaiba, fénykorába, nyomorúságos helyzetébe. Párhuzamot vont a Szent Korona és nemzetünk hányattatásai között a politikai áradatok kíméletlen sodrásában. A Koronaőrzés nemes hagyományának félélesztésével a hazafias öntudatra ébresztés és a történelem

ismerete a cél. A Korona szakrális vonatkozású. Kapcsolódik a Szent Jobb ereklyéhez, és nemcsak Szent István király életében volt egy egység, hanem mai is egy egységet képez, és egy nemzeti összetartozást jelképez, amelybe a különböző nemzetiségiek is beletartoznak.

A Koronaőrség több évtizedes célkitűzése valósult meg a Vasúttörténeti Parkban kiállított és nagy költségvetéssel felépített, az eredetei dokumentációk alapján megvalósított Aranyvonatban.

Az Aranyvonat az 1938-as Budapesti Eucharisztikus Kongresszust követően, 1939-ben a történelmi Magyarország visszacsatolt részeibe vitte el a Szent Jobb ereklyéjét. A korabeli felvételek, fényképek, filmek korhű betekintést engednek a Szent Jobb tiszteletének kultuszába.

Önkormányzataink célkitűzése, hogy az Aranyvonat számára elkészítteti a Szent Jobb tartó- és hordozóállvány terítőjét, mely az eredeti felvételek alapján lett rekonstruálva. Ennek első darabja volt a Szent Jobb körmenet alkalmával használt terítő.

Reménységünk az, hogy nemzeti és nemzetiségi öntudatunk erősödik, és ezek is ezer szállal kötnek bennünket szeretett magyar hazánkhoz.

A rendezvényt a BAZ Megyei Ruszin Területi Önkormányzat, a Miskolc MJV Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat és a Magyar Koronaőrök Egyesülete támogatta.

Szónoczky János Mihály

Díjakat adtak át a nemzetiségek napján

A nemzetiségeket ünnepelték 2020. december 03-án a miskolci Városházán. 2012-ben nyilvánította az Országgyűlés december 18-át a Nemzetiségek Napjává, ám idén a vírushelyzet miatt korábban tartották meg a hagyományos ünnepséget.

Miskolc MJV Önkormányzata elismeréseket adott át mindazoknak, akik munkájukkal aktívan hozzájárultak a nemzetiségi kultúra megőrzéséhez.

Miskolc kilenc nemzetiségi önkormányzata közül a járványügyi helyzet miatt idén öten terjesztettek elő kitüntetésre méltó személyeket. Az ünnepi alkalmon a B-A-Z Megyei Területi Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat jelölje, Dr. Kovács János vehette át az elismerést.

Dr. Kovács János 1965. július 13-án született Abaújszántón. Érettségi után Miskolcon folytatott egyetemi tanulmányokat az Állam- és Jogtudományi Karon, itt szerzett jogi diplomát. Tudását több cégnél kamatoztatta, közben egyéni ügyvédként tevékenykedett. Felkérést kapott a Tiszavasvári városháza hivatalának vezetésére, ahol később jegyző lett. Hivatalvezetőként több alkalommal részesült belügyminiszteri dicséretben. 2007. tavaszától 2019. őszéig B-A-Z megyei közgyűlés főjegyzője volt. Megkülönböztető figyelemmel kísérte a nemzetiségi önkormányzatok alakulását, működését. Személyes kapcsolatot alakított ki a ruszin nemzetiségi önkormányzatok vezetőivel, támogatta a ruszin kultúra és identitás megerősítését. Kutatásokat végzett a ruszinok által is tisztelt II. Rákóczi Ferenc életéről és munkásságáról. Az Országos Ruszin Önkormányzat, a B-A-Z Megyei és a Miskolc MJV RNÖ és a települési nemzetiségi önkormányzatok rendezvényein rendszeresen részt vett, köztiszteletben álló, megbecsült vendégként tisztelték.

Az Országos Ruszin Önkormányzat, a Parlament ruszin nemzetiségi szószólója, a B-A-Z Megyei területi, a Miskolc MJV és a települési ruszin nemzetiségi önkormányzatok elismeréssel és tisztelettel adóznak dr. Kovács Jánosnak és gratulálnak az elismeréshez.

Forrás: minap.hu

Boreczky Adalbert

Boreczky Adalbert, festő, pedagógus, közéleti személyiség 1910. november 4-én született a mai Szlovákia területén levő Ugar (Ubľa) községben. Ungváron élt, Erdélyi és Boksay művészeti iskolájában tanult festészetet (1927-1931). 1935-től 1939-ig a Kárpátorosz Festők Egyesületének, 1946-től Ukrajna Képzőművészeti Szövetségének tagja. Verhovinai falvakban tanított, 1945-1948 között az Ungvári Iparművészeti Szakközépiskolában volt tanár, részt vett a Kárpátaljai Képzőművészek Szövetsége létrehozásában, városi hivatalokban dolgozott. Később teljesen a festészetnek szentelte magát. 1964-től Kassán élt. Főleg táj-és zsánerképeket festett, grafikákat készített. 1933-tól vett részt kiállításokon. 1939-ben festményei bemutatásra kerültek a világkiállításon New Yorkban. Egyéni kiállítása 1980-ban volt Eperjesen.

Műveit ma Ungvár, Pozsony, Budapest múzeumaiban őrzik. 1990-ben hunyt el Kassán.

Forrás:
Greslik V.: Boreczky A. 75-ik születésnapjára, Dukla, 1985.,
Kárpátalja festői. Album-katalógus. Ungvár, 2001.

Medveczky Miklós

Medveczky Miklós 1930. november 30-án született a kárpátaljai Iszka faluban, festőművész, grafikus és pedagógus volt. Medveczky-Luták Edit férje, Medveczky Ágnes festőművész és Medveczky Kazimír építész édesapja. Ukrajna érdemes művésze (1985), az Ukrán Festőművészek Nemzeti Szövetsége tagja (1960). 1952-ben elvégezte az Ungvári Iparművészeti Szakközépiskolát (tanárai Boksay József, Erdélyi Béla, Manajló Fedor). 1958-ban pedig elvégezte a Lembergi Iparművészeti Főiskolát (tanárai Dovbosinszkij D., Szelszkij R., Scserbatenko J.).

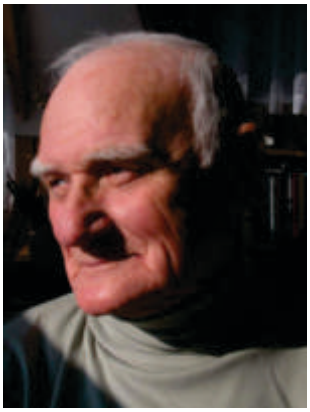

1958-1964 között az Ungvári Iparművészeti Szakközépiskolán tanított. 1991-ben költözött Budapestre. Ukrajnai regionális, országos és külföldi kiállításokon, illetve plein aireken állították ki műveit. Egyéni tárlatai: Lemberg, Csernyivci 1982., Nyíregyháza 1985., Keszthely 1994. Művészetének fő irányai a képfestészet és a monumentális festészet A kárpátaljai épületek falait díszítő freskókat és mozaikokat a monumentális kompozíció és az ábrázolási egységesség jellemzi. Festményein meghatározó a színek expressziója. Tanítványai többek között Danilics T., Ivancsó Mária és Mihály, Olasin V., Szabó V., Földesi P.

2007-ben hunyt el Budapesten.

Forrás:
Kárpátalja festői. Album-katalógus. Ungvár, 2001.

Az Országos Ruszin Önkormányzat Közgyűlése a ruszin kultúra, a hagyományőrzés, az anyanyelv és a görögkatolikus értékek ápolása terén kifejtett tevékenységéjért 2008-ban Medveczky Miklósnak posztumusz Hodinka Antal Díjat - emlékplakettet és oklevelet – adományozott.

A szerk.

Klamár Zoltán:

Haikuk Fedinecz Atanáz halálhírére

1. Ecsetvonások:
otthoni ormok, lombok
tájvariánsok.

2. Setét Krisztus arc –
fatemplomnak rejtekén
képvásznon színkarc.

3. Fekete vonal,
fehér papír hátán a
múló lét suhan.

4. Tavaszi lankák
zsenge rügyén a kék ég
szinte elbomlik.

5. Tájvásznak szélén
Fruci szignóvonása,
mint pont rejtezik.

Aszód, 2012. november 4.

In memoriam Szimacskó Ilona

2020. december 10-én, csendben elhunyt Szimacskó Ilona, a szeretett édesanya, nagymama, nagynéni, hűséges barát.

Ilona 1945. december 2-án született Ungváron. Egy roppant nehéz gyermekkor és küzdelmes felnőttkor jellemezte életútját.

Érettségi után az Ungvári Zeneművészeti Szakiskolában tanult, amelyet 1976-ban végzett el. 1972-ben házasságot kötött Grincsisin Bogdannal, a frigyből két gyermekük született: Bogdán és Artur. A házastársak 1978-ban elváltak. Második házasságát 1987-ben kötötte Legenykovszkij Alexanderrel, 1995-ban megözvegyült.

2000-ben áttelepült Magyarországra, első lakhelye Budapest volt, majd Pécsre költözött. Élete során Ilona zongoratanárként dolgozott Ökörmezőn, Szerednyén, az Ungvári Televízió szerkesztőségében, az Ungvári Önkormányzat 4. számú körzetben pedagógusi státuszban.

Magyarországra való letelepedést követően Ilona a Budapesti Nevelőintézetben, majd a Pécsi Kodály Zoltán Kollégiumban dolgozott nevelőtanárként.

2010-2014. között Szimacskó Ilona a Pécsi Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat nemzetiségi képviselője és korelnöke volt.

Halálával pótolhatatlan veszteség érte a családot és a pécsi ruszin közösséget, amelynek aktív és kreatív tagja volt. Sokat tett az önkormányzat rendezvényeinek szervezésében és lebonyolításában, a ruszin hagyományok, a kulturális, vallási értékek és az anyanyelv megőrzésében.

Adj, Urunk, Ilona szolgálódnak boldog nyugalmat és készíts neki örök emléket!

Duchnovics Alexander: Milen és Ljubica

Idillikus elbeszélés a Ruszinok ősi idejéből

II. rész.

Milen mélyen elaludt, álmában az imádott lány angyalként állott előtte, kinek merészen szerelmet vallott, viszonzásért esdekelt, kezét szorította, ölelésre tárta karjait, és – ó szörnyűség – levegőt ölelt! felébredt, ölelésre tárt karjai megdermedtek, és újabb kétségbeesett sóhaj tört fel melléből, omlott szét a levegőben.

Máskor a fényes hajnal és a vidáman csivitelő madarak reggeli éneke örömdalra késztette Milent, eddig a reggeli ájtatos ima után boldogan fújta furulyáját, melynek dalát a szél visszhangozta a sziklákon, de most életében először búsan, gondokban köszöntötte a hegyek mögül aranyruhájában fenségesen kelő napot, engedte ki a karámból jámbor nyáját, mely megbámulta bánatos gazdáját, majd kiért a rétre, ahol a többi pásztor örömmel üdvözölte. Kedélyes beszélgetés folyt a tegnapi ünnepről; egyikük sárga-kék pántlikát mutatott, melyet a szeretett leány ajándékozott tegnap; a másik a virágot mutogatta, amit kalapjának széles szalagjába tűzött a kedves lány; a harmadik új nótát énekelt, mit tegnap kedvesétől tanult; egyedül csak Milen állt elmerengve botján megtámaszkodva, szavak nélkül, - nehezen sóhajtozva. – A pásztorok észrevették s megnevették szokatlan szomorúságát, és már nem tudta eltitkolni, hogy szerelem búsítja szívét.

Milen szerelme napról napra nőtt, elmaradozott a pásztoroktól, abbahagyta a játékokat és a mulatozást; - a zöldellő tavasz öröme nem vigasztalta, és terhére volt minden társaság; magányában elmerülve gazba hajtotta nyáját, a rengetegben bolyongott kétségek közt, s már nem nyúlt pásztordudájához, elnémult, mint kaszás aratáskor, s folyton perzselte lelkét a gyönyörű leány emlékképe. Gyakran kiült a meredek sziklára, szemét a folyó túlpartjára meresztette, és mérges lett, mikor a beköszöntő éjszakával ott kellett hagynia a déli partok látványát, - bús gerle módjára bánkódott, s fennhangon szólt keserűen: Ó te szerencsés fa, kinek árnyéka befogad téged, gyönyörű gerlicém! – Ó melyik szellő hűsíti friss orcádat? hol vagy? te szívemnek drága gyöngye! talán sose látlak már? – és bár mindig velem vagy, de sosem láthatlak! – Ó ha éreznéd bánatomat, ha tudnád, mennyire a tiéd vagyok, biztosan megkegyelmeznél szegény szerelmednek, szerencsétlen rabodnak!

Ebben a nehéz vágyakozásban megeredtek forró könnyei, egyik a másikat érte, sóhajok követték, és ebben a szomorúságában lenézett a mellette nyugvó pásztordudájára, nézegetve felemelte, és hirtelen, szíve teljes szomorúságából dalolni kezdett:

Szépséges hegyek,
Gyors patakok,
Zöld völgyek,
Tarka virágok,

Ó ti már engem
Nem vigasztaltok,
És a kínzó szomorúságot
Nem oltjátok.

Mert a szívem,
Magam se tudom,
Miért sír ily keservesen?
Nem értem,

Folyton tűzvészként ég
Éget mint láng,
Ó túl nagy teher ez,
Mint a malomkő nehéz!

Voltak olyan idők,
De elmúltak már,
Amikor a kányafák nekem
Oly kedvesen virágoztak.

Amikor a rigó nekem
Vidáman dalolt,
Amikor a fényes nappal
Nekem ragyogott.

De a boldogságom
Vajon hova tűnt?
Az én szívem
Miért elnémult?

Odalett a sorsom,
A fiatal sorsom
Eltűnt olyan gyorsan,
Ahogyan a víz rohan.

Még tovább is énekelte volna a dalt, de szíve nem engedte, lekuporodott a zöld fűbe, és félholtan búsan kesergett, mint kedvesétől elhagyott gerle.

Ebben a kesergésben töltötte Milen az egész vidáman játszadozó, de neki halott tavaszt, így szenvedett az egész nyáron egészen a gyümölcshozó őszig; - nem ment el az ünnepekre, kerülte a játékokat és mulatságokat a barátaival, egyedül bolyongott a sziklák közt, mint a magányos veréb, megutálva az ifjúság szórakozását és a fiatalság hangjait. – Barátai, s főleg a lányok, fájlalták távollétét, mert korábban ő volt a vezetője minden vidám összejövetelnek, és éneke a rigó trilláit is felülmúlta.

Már megfáradt a nap heve, már elhallgatott a pacsirta a magasban, már a hideg ősz köszöntötte a földművest jó terméssel, már minden mezőn sárgult a tarló, mikor a komor Milen a Laborec partjára hajtotta kis nyáját, fürkészve kutatva a túloldali partokat: akkor vette észre a fiatal fűzfához kikötött csónakot, s hirtelen felindultságában felkiáltott: átmegyek, átmegyek a túlsó partra; lehet megtalálom őt; - vagy megtalálom, vagy otthagyom életem virágát, ahol ő lakik, azokon a partokon, ahol ő jár, ahol lábacskái az illatos füvet taposssák; - átmegyek – gondolta, - és Milen nyílsebesen a csónakban termett; fel sem fogta, és már a túlparton állt. Összerázkódott, szíve kalapált mellében, érzékei elhagyták, valamilyen erőtől vonva berohant a fűzfa ligetbe, a sűrű és gondozott kiserdőbe; ámulatára ciprusfákkal körbeültetett szép rétecskéket látott ott, gyönyörű virágokat, a patak mentén szépen két sorban ültetett nefelejcseket, violákat, amott a kis dombon rózsabokrokat, és a közöttük virágzó fehér liliomokat; egyszóval a szépen körbekerített rétek felvidították, mint a szépség édes mennyországa. Remegő szívvel sétált be, egy szőlőfürt gazdag termése teljesen elbűvölte, majd felsóhajtott: ó Istenem! ha ő itt lenne, ó ha itt megtalálnám, boldogságom teljes lenne. - De hogy van ez? nem ezt a fürtöt, nem ezt a helyet láttam-e álmomban? nem itt jelent-e meg ő nekem a csordogáló pataknál? Valóban, ezt a helyett láttam álmomban; láttam azt a dombocskát, láttam a rózsabokrokat, láttam a fehér liliomot, ártatlant, mint ő, fehéret, mint a nyaka; - de az csak álom volt, eltűnt, s vele a boldogságom, életem! Ezekkel a gondolatokkal dőlt a virágzó kis zöld dombocskára, keserű könnyeket ejtett - hirtelen kék búzavirágból, őszes-sárga szemű nefelejcsből, napszínű tündérrózsából és zöld meténgből szépen font koszorú hullt fejére; álmától felriadt, kinyitotta szemét, mi ez? és ez, ó-ó-ó boldogság! – a gyönyörű lány, mint égi Angyal állt előtte, tiszta ártatlanságban, mint a megtestesült Szerelem. A megbűvölt Milen remegett, mint az ezüst nyárfa levele, hirtelen felugrott, és összezavart lélekkel állt a boldog Ljubica előtt, némán mint a kő, süketen, alélthoz hasonlóan; többezer szerelmes szót mondott volna ki egyszerre, Angyalához akart lépni, de az ajkai és a lábai már nem szolgálták; megkövülten, halálra váltan állt, hallgatott, és sóhajtozott, - olyan szenvedélyt érzett, mint korábban még soha; de könnyeket patakzó szemei szerelemről szóltak, - öröme óriási volt. – Ugyanígy volt a meghatódott Ljubica is, ős is megrendült, elnémult, tekintetét a földre szegezte, lecövekelve se ide se oda mozdulni nem tudott; egy pillanat múlva megfordulni és elfutni szeretett volna, de alig tett három lépést - megállt, bús tekintetét a várva várt ifjúra emelte; - újból eliramlott, de az érzelmektől fűtött Milen egy ugrással utolérte, elkapta puha kezét, és felkiáltott: Ó, te valóban itt vagy? Enyém vagy, - megtaláltalak, boldogságom! Így álltak ártatlanul, akik szerették egymást nem tudva a másik szerelméről, és ölelésbe fonódtak rögtön, ahogy két patakocska, melyek gyors futással eggyé lesznek; - és ekkor megnyíltak Milen ajkai, szavak özönlenek, ahogy a felnyílt forrás tör elő, s visz magával mindent, mi útjába akad. Szerelmetes Ljubicám! drágaságom, Angyalom, vágyam és boldogságom! Szeretlek, jobban az egész világnál, jobban nyájamnál és minden tulajdonomnál, jobban magamnál. – Csak téged láttalak, csak téged látlak mindenhol, velem kelsz, velem élsz, te vagy a lelkem, nélküled halott vagyok, üres a világ nélküled; a szerelem tüze szárítja szívemet, ahogy a nap heve a harmat nélküli

mezőt; - a szívem harmatja te vagy, tetőled élek, ahogy az éltető harmattól a zöld fű! Ljubica felhevült, szemei szikráztak, ahogy a kibomló hajnalon a levegő, felpillantani nem mert, szót sem szólt, csak sóhajtott egyet a szerelmes Milen ölelésébe bújva.

Így álltak ártatlan örömben a szerelmes fiatalok, ahogy a fivér és nővér a hosszú távollét utáni találkozáskor, s a lassan megnyugvó érzésekkel elcsendesedett szívük forró szenvedélye is, akkor mindketten leültek a dombocskára, ahol nemrég még a szomorú Milen búslakodott; Milen beszélt az első ünnep idejétől tartó vágyakozásáról; elmondta, hogyan kereste, mennyire vágyott utána, milyen érdektelen volt számára a tavasz és a nyár; - Ljubica is most már bátran beszélt szerelméről, hogy szomorkodott, mint a párját vesztett gerle, és hogy ugyanaz ünnep idejétől tekintetét állandóan a folyó Milen felöli oldalára szegezte, hogy azóta munkáját leginkább a folyóparton végezte, barátnőitől elkülönülve oda terelte kis nyáját, és szorgalmasan díszítgette ezt a kis ligetet, sóhajaival hűtötte, könnyeivel öntözte.

Így mesélték izgatottan sorsukat az ártatlan szerelmesek; már ragyogó csillagok lebegtek a folyón, a hold már régen felbukkant a hegy mögül: ők is felkerekedtek, és ígéretet tettek, hogy minden nap, ahogy munkájuk engedi, találkoznak; - fájdalmasan búcsút vettek: menj Isten áldásával, mondta Ljubica, menj Istennel, gyöngyöm; menj te is Isten nevében, ártatlan szerelmes galambom, menj, és gondolj rám édes álmodban - mondta Milen. – Elindultak, de mindketten visszanéztek, és újra egymás ölelésébe futottak, - menj szívem, mondta Ljubica, és búcsúra nyújtotta kezét Milennek, és ne felejts el reggel, ha lehet, és apád is engedi, meglátogatni ligetkémet; Milen megszorította a puha kezet, némán búcsúzott, szerelmes pillantást vetett az előtte álló szépségre, és akkor szétváltak. Ljubica hazaterelte a kis nyáját, Milen pedig a csónakhoz szaladt, átkelt a folyón; - és akkor először pásztordudájába fújt bele vidáman, mely a tavaszi ünnep óta néma volt. Milen ezután mintha újjászületett volna, újra vidám lett, énekelt, fütyörészett, játszott, pásztordudája sose pihent, már megkereste az elfelejtett barátokat, és bátran bevallotta, hogy boldog, hogy az ártatlan és szépséges Ljubica neki született; és mindig, este leszálltával nyáját barátjára bízta, maga pedig gyorsan-gyorsan a túlpartra sietett, ahol a szeretett leány új koszorúval és tarka virágokkal szelíden köszöntötte.

Fordította: Giricz Viktor
(Folytatása következik)

Október

23.: A Pécs-Patacsi Művelődési Házában a Pécsi Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat szervezésében került sor a Ruszin Virtuózok nagysikerű koncertjére, amelyben klasszikus és kortárs művek, valamint népzenei darabok hangzottak el. Felléptek: Lebeda Emili zongorán és hegedűn, Horváth Dorka, Kovács Livia és Polgár Benjámin zongorán, Polgár Krisztián és Vidinszki Réka gitáron.

A PRNÖ fontos feladatainak tekinti a fiatal művészek bemutatkozását és erre lehetőséget is biztosít. A hagyományokhoz hűen a koncert után díjátadásra és állófogadásra került sor. A PRNÖ „Vasárnapi zeneiskolája” az évek során számos hasonló koncertet szervezett.

November

10.: A Hajdúdorogi Székesegyház szószékének a Magvető evangéliumi példázatot megjelenítő képe díszíti Terdik Szilveszter: A Munkácsi Egyházmegye festészete a XIX. században című könyvét, amely a Nyíregyházai Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola kiadásában jelent meg.

Az olvasó a könyvben igényesen összeállított fényképek alapján kap hiteles betekintést a Munkácsi Egyházmegye festészetébe.

A tervezők, festők és faragók népes tábora jelenik meg névvel és név nélkül a műben. A fejezetet felölelő függelékekben latin, magyar, egyházi szláv, ószláv és ruszin nyelvű jegyzőkönyvek gazdag gyűjteménye igényes kutatómunkára vall,

amelyet bibliográfia egészít ki.

A könyv ára 4000 Ft (+szállítási költség), megvásárolható a Szent Atanáz Könyv- és Kegytárgybolt nyíregyházi (4400 Nyíregyháza, Bethlen Gábor u. 5.) és rövidesen a budapesti (1056 Budapest, Molnár u. 3.) üzleteiben, valamint online is megrendelhető a https://szentatanazbolt.hu oldalon.

20.: A Magyrországi Ruszinok/Rutének Országos Szövetsége, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Területi Ruszin Önkormányzat és a Miskolc MJV Ruszin Nemzetiségi Önkormányzata 2020. november 20-án, a meet internetes felületen Adventi gondolatok címmel megtartotta hagyományos ünnepségét.

December

5.: A Fővárosi Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat és a Hodinka Antal Országos Ruszin Értelmiségi Egyesület emlékkonferenciát tartott prof. dr. Udvari István tiszteletére, ezúttal online formában, melyen 10 előadó vett részt. Az internetes kapcsolatot és a konferencia lebonyolítását dr. Lyavinecz-Ugrin Marianna moderálta. Dr. Ljavinecz István, a Ruszinok Világtanácsának elnöke köszöntötte a résztvevőket, Udvari Judit a család nevében üdvözölte a szimpózium résztvevőit. Dr. Káprály Mihály visszaemlékezett a Nyíregyházi Főiskolán töltött éveire, ahol a professzor úrral számos tudományos munkán dolgoztak. Beregszászból Bárányné Komári Erzsébet jelentkezett: Udvari István, a nyelvtörténész, az interetnikus kapcsolatok kutatója című előadással. Duc-Pfeiffer Olena a ruszin (lemko) értelmező szótárról, míg Fejsza Mihajló a bácskai ruszin helyesírásról szólt. Zoltán András Magyar mintájú tükörszavak a ruszinban, majd Kocsis Mihály Az ukrán „Ї” betű viszontagságos élete címmel fejtette ki tudományos értekezését. Dr. Fenics Volodimir ungvári professzor A ruszin nyelv szerepe a görögkatolikus vallásban az 1818-1919. években végzett kutatásairól számolt be. Kovács Sándor helytörténész a Rákóczi-emlékhelyek Kárpátalján címmel tartott előadást. Végezetül Padjak Valerij a Kárpátorosz drámaírásról, a népi hagyományok felvirágzásáról a 19. században című munkáját ismertette.

Az elhangzott előadások kiadványban is megjelennek. *(Forrás: FRNÖ, Balogh József)*

18.: Az Országos Ruszin Önkormányzat Közgyűlése által 2020-2021. tanévre meghírdetett ösztöndíj pályázatának nyerteseihez, a Múcsonyi Szent Péter Görögkatolikus Általános Iskola ruszin nyelvet tanuló diákjaihoz megérkezett a tanulmányi ösztöndíj. A Ruszinokért Alapítvány a közeledő ünnepek alkalmából írószercsomaggal ajándékozta meg a diákokat.

Выдає Вседержавноє Русинськоє Самосправованя / Kiadja az Országos Ruszin Önkormányzat
Отвічательный выдаватель: Віктор Крамаренко / Felelős kiadó: Kramarenko Viktor
Члены редакції: Віктор Ґіріц – главный редактор, Др. Михаил Капраль – редактор, Янош Мігаль Соноцькый – редактор, Андрій Манайло – умілськый редактор, Ірина Сюч-Ворінка – секретарь.
Выданя нашої новинкы пудпорує Уряд Мадярщины.
A szerkesztőbizottság tagjai: Giricz Viktor – főszerkesztő, Dr. Káprály Mihály – szerkesztő, Szónoczky János Mihály – szerkesztő, Manajló András – művészeti szerkesztő, Szűcs-Vorinka Irén – szerkesztőségi titkár.
Lapunk kiadásának támogatója Magyarország Kormánya.
A szerkesztőség elérhetőségei: Cím: 1147 Budapest, Gyarmat u. 85/b. Tel./Fax: (06-1) 468-2636 http://ruszin.com E-mail: ruszin.onkormanyzat@gmail.com **ISSN: 1785-1149** Kivitelezési munkálatok: Croatica Nonprofit Kft. A lapban megjelent cikkek felhasználása kizárólag a „Ruszin Világ”-ra való hivatkozással lehetséges.